

disse Forventninger ikke vare uden Indflydelse paa Slutningsresultatet af forrige Samling. Hvorvidt disse gode Forventninger vare ligesaa vel begrundede, skal jeg ikke indlade mig paa at undersøge. Skulde dog Nogen have nærret Tvivl om, at den af det ærede Medlem udtalte Frygt for, at de gode Udsigter nu for en væsentlig Del vare formindskede, var begrundet, saa forekommer det mig, at enhver Tvivl i saa Henseende maa være fjernet, efter at det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds (Berg) har havt Ordet. I Slutningen af sit Foredrag udtalte det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgfreds et Ønske om, at denne Samling dog maatte blive en fredelig Samling. Jeg antager, at det ærede Medlem ved dette Udtryk „en fredelig Samling“ har ment en Samling, der ved fredeligt Samarbejde kom til at give gode Resultater, og ikke blot en Samling, som ikke medførte nogen alvorlig Konflikt, men hvor Anledningen til Strid blev fjernet derved, at den Spire dertil, som kunde ligge i de forskjellige Lovforslag, blev kvæst, idet Lovforslagene stedes til den tidligere bekendte levende Begrænsning i Udvalg, som ikke holde Møde eller ialtfald ikke afgive Betænkning. Jeg antager ikke, at det er denne Kirkegaard, som det ærede Medlem har tænkt sig, da han brugte dette Udtryk og yttrede Ønsket om, at dette maatte blive en fredelig Samling. Jeg slutter mig ganske til det ærede Medlems Ønske under den Forstaaelse, som jeg har antydet, og der var jo noget Trøstende i, at det ærede Medlem gav god Udsigt til en saadan rolig og tillige frugtbringende Samling, naar man kun suldt ud vilde erkjende Folkethingets Ret. Denne Forjættelse vilde jo være af langt større Betydning, dersom man kun var suldt enig om, hvad Folkethingets Ret er; men jeg behøver jo neppe at minde om, at Meningerne derom jo have været noget forskellige. Det er jo en rum Tid siden — en halv Snes Aar siden — at dette Things Flertal i den høitideligste Form, hvori det kunde ske, i en Henvendelse til Kronen, nedlagde en Paaastand om, at til Folkethingets Ret hørte, at Ministeriet altid skulde være i Overensstemmelse med dette Things Flertal, med andre Ord, at Folkethingets Ret var at have Overmagten i Staten, med andre Ord: Folkethingsparlamentarismen. Denne Paaastand om, hvad der var Folkethingets Ret, mødte, som bekendt, strax den bestemteste Afvisning fra de andre Statsmyndigheders Side i Landstingsadressen og Svaret til Folkethinget paa Folkethingsadressen. For ikke at blive misforstaaet vil jeg her indstøde, at jeg meget vel veed, at det ærede Medlem

for Kjøbenhavns Amts 5te Valgfreds (Hofstein) ikke stemte for denne Adresse; men Liederne forandre sig, og da det ærede Medlem senere har sluttet sig saa noie til dem, som vare Bærere af denne Adresse, saa har jeg ikke nogen Vished for, at det ærede Medlems Standpunkt nu er det samme som dengang. Ganske vist synes det jo at fremgaa af nogle Utringer af det ærede Medlem, at han ikke slutter sig til Folkethingets Udtalelse fra 1872, idet han, næstefter at have udtalt, hvad der var Folkethingets utvivlsomme Ret, fremførte Ønsket om, at Folkethinget selv maatte kunne erhverve en videregaaende Indflydelse end den, som var dets absolute Ret. Han brugte de smukke Ord, at man maatte beile til sin Brud og kunde ikke kræve Bruden. Denne Paaastand, som fremkom for 10 Aar siden, skulde jeg ganske vist ikke have bragt i Erindring nu, dersom den var bleven uden Følger. Men da Paaastanden ikke blev godkjendt, da begyndte jo Forsøgene fra Flertallet i dette Thing paa at sætte sin Forbring igjennem om Anerkjendelsen, den saakaldte Anerkjendelse af denne Ret, og jeg ser ikke rettere, end at det er fra den Tid af og foranlediget derved, at det, som man nu med en enkelt Ord kalder de storpolitiske Kampe, stamme, og efter min Formening er der ikke Udsigt til, at disse Kampe ville ophøre, saalænge som et Flertal i dette Thing fastholder denne Fordring for Folkethingets Vedkommende. Skulde altsaa dette være medindbefattet under, hvad det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgfreds kaldte Anerkjendelsen af Folkethingets fulde Ret, saa er Forjættelsen om en derpaa begrundet rolig og frugtbringende Samling uden synderlig Betydning. Det er jævnlig blevet sagt tidligere og gjentaget under denne Forhandling, at Ministeriets eneste Opgave eller ialtfald dets Hovedopgave var at blive siddende, at Ministeriet ikke havde bestemte Opgaver udover dette, ikke havde noget bestemt Program, noget, det bestemte ønskede at gennemføre. Jeg tror nu, at man ialtfald med lige saa megen, efter min Mening naturligvis med større, Føie kunde sige, at dette Things Flertals Hovedopgave har været at fortrænge Ministeriet, som man kan sige, at det har været Ministeriets Hovedopgave at blive siddende, og det forekommer mig at være en stor Uret, naar man vil sige, at Regjeringen ikke har noget Program og ikke har bestemte Opgaver, som den ønsker at faae endelig Løste. Jeg kan jo blot henvise til den lange Række af indgribende Lovforslag, der indeholde Regjeringens Program for disse Sagers Ordning, og som dog utvivlsomt vise Regjeringens alvorlige Ønske om at sætte dem